

Schrijfwijzer OPP

Inleiding

Binnen de kaders van Passend Onderwijs maakt het OPP onderdeel uit van de ondersteuningsstructuur van de school. Deze ondersteuningsstructuur bestaat uit basisondersteuning en extra ondersteuning, waarbij iedere school in haar schoolgids beschrijft welk aanbod hieronder valt.

De meeste leerlingen ontwikkelen zich binnen de basisondersteuning met bijbehorend differentiatieaanbod.

Als de basisondersteuning van de school ontoereikend is en er extra ondersteuning nodig is dan is een OPP noodzakelijk en verplicht. Ouders en leerlingen worden actief betrokken bij het opstellen van het OPP en krijgen ruimte om hun visie te geven op het beschrijvende deel. Het handelingsdeel wordt in afstemming met ouders opgesteld; **uitvoering hiervan kan alleen plaatsvinden met instemming van ouders.**

Wanneer de ingezette interventies aansluiten bij wat de leerling nodig heeft en het lukt om het maatwerkprogramma binnen de basisschool te blijven bieden, kan de leerling met zijn of haar extra onderwijs-ondersteuningsbehoeften op de basisschool blijven.

Wanneer blijkt dat de geboden ondersteuning onvoldoende aansluit bij wat de leerling nodig heeft, wordt samen met ouders gekeken naar een passende vervolgstap. Een verwijzing naar een meer gespecialiseerde onderwijssetting kan dan passend zijn.

Voor die verwijzing is een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Het OPP is dan een richtinggevend document.

Een OPP is een verplicht document voor alle leerlingen in het gespecialiseerd onderwijs.

Deel 1: beschrijvend deel

Aanleiding voor het opstellen van het OPP

Voor leerlingen voor wie de basisondersteuning niet voldoende blijkt en extra interventies nodig zijn is een OPP noodzakelijk. Het gaat hier om een ontwikkelperspectiefplan, dus niet alleen om het volgen van de ontwikkeling, maar om het planmatig extra stimuleren van de ontwikkeling.

In het OPP wordt beschreven wat specifiek voor deze leerling geldt.

- Wat maakt dat de basisondersteuning in de huidige onderwijssetting niet aansluit bij de specifieke onderwijsbehoeften.
- Is er sprake van onderwijsverkorting om psychische of medische redenen.

Onderzoeksgegevens (indien aanwezig)

Beschrijf hier welke aanvullende relevante informatie voortgekomen is vanuit actueel onderzoek. In een aantal situaties levert een intelligentie-onderzoek belangrijke informatie op in de duiding van de onderwijsbehoefte van een leerling.

Bij overig onderzoek kan worden gedacht aan diagnostiek van andere aspecten (dan cognitieve) van de ontwikkeling: sociaal-emotioneel, neuropsychologisch, taal, motoriek e.d.

Beschermende en belemmerende factoren en onderwijsbehoeften

Bij beschermende factoren beschrijf je concrete kenmerken, eigenschappen of omstandigheden die ondersteunend of compenserend werken: de sterke kanten van de leerling.

Bij belemmerende factoren benoem je concrete kenmerken, eigenschappen of omstandigheden die het leren juist hinderen: minder ontwikkelde kanten of omgevingsfactoren waarin verbetering wenselijk is.

Deze beschermende en belemmerende factoren bepalen de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling om tot ontwikkeling te komen, zoals: een leerkracht die..., medeleerlingen die..., en ouders die....

Integratief beeld

Vat hier alle factoren samen en formuleer een hypothese die een mogelijke verklaring geeft voor de ontwikkeling van de leerling. Duidt hier wat maakt dat het (nog) niet zo goed lukt met deze leerling op school.

Voorbeeld; X is een vrolijke, sportieve, 6-jarige jongen uit groep 3 van het basisonderwijs. Er is sprake van cognitieve capaciteiten op benedengemiddeld niveau ten nadele van het werkgeheugen en de verwerkingssnelheid. Deze bevinden zich op laag niveau. Hierdoor wordt X belemmerd in het reguleren van zijn taakhouding en zelfstandigheid en heeft hij een leerkracht nodig die regelmatig langskomt om het werkproces te checken. Daarnaast laat X gedrag zien waarbij hij bij onduidelijkheid of toenemende taakbelasting snel afgeleid raakt en vermijdend gedrag laat zien. Hij heeft moeite om zijn emoties en gedrag zelfstandig te reguleren en vraagt weinig uit zichzelf om hulp. X heeft baat bij een leerkracht die voorspelbaar is, duidelijke verwachtingen stelt, gewenst gedrag expliciet benoemt en hem ondersteunt in het aanleren van helpend taak- en werkgedrag.

Strategiebepaling

Beschrijf welk(e) aandachtsgebied(en) om actie vragen. Deze aandachtsgebieden of domeinen zullen in het handelingsdeel nader worden uitgewerkt, met specifieke doelen en middelen.

Beschrijf de stappen die je neemt om het vooraf bepaalde doel te bereiken, binnen welke termijn en welke partijen hierbij betrokken worden.

Schets vooraf verschillende scenario's. Benoem ook het scenario waarin de doelen niet of slechts deels worden bereikt en de leerling niet langer passend onderwijs geboden kan worden in de huidige setting. Een meer gespecialiseerde setting is dan nodig.

De strategiebepaling is de onderlegger voor het gesprek met ouders.

Ouders dienen volledig **vooraf** meegenomen te worden in het proces.

Verwachte uitstroombestemming

Een globale uitstroombestemming dient altijd te worden benoemd, ook bij jonge kinderen. Dit kan bijvoorbeeld het gemiddelde uitstroomniveau van de school zijn. Onderbouw waarom het op dit moment de meest aannemelijke verwachting is: (ontwikkelingsniveau, bevorderende en belemmerende factoren).

Naarmate de leerling ouder wordt (vanaf ongeveer 9–10 jaar) en de ontwikkeling stabiel zichtbaar en meetbaar is, wordt de verwachte uitstroombestemming realistischer, nader geconcretiseerd en periodiek bijgesteld.

Zienswijze ouders en hoorrecht leerling

Ouders hebben de mogelijkheid hun zienswijze op het beschrijvend deel te verwoorden.

Het hoorrecht is het recht van leerlingen om mee te denken en praten over hun ontwikkelingsperspectief en de ondersteuning die zij op school krijgen. Het hoorrecht is verplicht vanaf 1 augustus 2025.

Alle OPP's die ná 1 augustus 2025 zijn geactualiseerd dienen te worden voorzien van de mening van de leerling.

Schrijfwijzer OPP

Deel 2: handelingsdeel

Let op:

Wettelijk gezien kan een handelingsdeel pas gestart worden nadat ouders schriftelijke toestemming hebben gegeven.

Fase 1/ 2 of 3, periode: van ... tot

Elke fase beslaat zo'n 6 tot 8 weken. Lang genoeg om te zien of een interventie effect heeft en kort genoeg om na een redelijke termijn doelen en middelen aan te kunnen passen.

Domein

Zorg ervoor dat de domeinen, benoemd in de strategiebepaling, terugkomen in het handelingsdeel. Laat de andere domeinen leeg.

Beginsituatie

Noteer hier zo concreet mogelijk wat de leerling al kan of weet (wat er al lukt) voordat er interventies zijn ingezet en onder welke voorwaarden. Het gaat hier om een startpunt, een 'nulmeting'.

Doel

Stel doelen voor de periode van 6 tot 8 weken. Wees zo specifiek mogelijk en beschrijf de doelen in concreet waarneembaar- meetbaar gedrag bv. 'Aan het eind van de periode werkt leerling X 5 minuten zelfstandig aan de rekentaak'.

Middelen

Noem hier de interventies die worden ingezet om het doel te bereiken. Het gaat hier om extra ondersteuning die náást de differentiatie vanuit de basisondersteuning van de school wordt aangeboden.

Organisatie

Beschrijf hier hoe, vanuit de ondersteuningsstructuur van de school, de inzet van middelen (mankracht/ materiaal) wordt gefaciliteerd.

Evaluatie

Beschrijf de domeinen waarop de interventies zijn gepleegd. Benoem van elk doel in hoeverre het is behaald en welke interventies succesvol zijn gebleken. De mate waarin een doel is behaald bepaalt de beginsituatie voor de eventuele volgende fase.

Betekenis voor het vervolg, besluit

Beschrijf hier volgens welk scenario het traject verloopt.

Na een fase van 6-8 weken wordt bekeken of de doelen zijn behaald en wat een passende vervolgstap is. Dit kan een tweede of derde fase zijn, maar waar nodig kan ook eerder worden op- of afgeschaald.

Ook na drie fases kan de extra ondersteuning binnen de school worden voortgezet. Leg in dat geval de maatwerkafspraken met ouders vast in een vervolgplan en bespreek dit periodiek, bijvoorbeeld twee keer per jaar.